

In gesprek met een echte Reuselaar

Door Thijs van der Zanden

*In mënne jonge tééd moes ik in de herberg
van mun auwers wel ins meehelpen.
Ze zeejen wel ins tegen andere minsen, "onze
Graard kon al biljerten toen hij mér amper
over 't biljart henne kon kéeen."*

Graard Janssen in de hobbykamer van zijn huis aan de Wilhelminalaan 84 te Reusel, op 12 december 2004. Het vervaardigen van houtsculpturen uit bijvoorbeeld boomwortels is een van de hobby's van Graard. In zijn werkkamer zijn een groot aantal werkstukken van hem te bewonderen.

Aan het woord is de 77-jarige Graard Janssen. Graard is 5de in de rij van de 7 kinderen van oud-wethouder en herberghouder *Jan-Geukes-Gjirt* alias *Gjirt van 't Centrum* en zijn vrouw Marie Jansen uit Hulsel.

Ouderlijk gezin

Mijn opa van moederskant was Hendrik Jansen die in het begin van de vorige eeuw een herberg had in Hulsel. Deze stond in het centrum van Hulsel tegenover de lagere school. Het was een herberg waar veel voermannen kwamen om wat te drinken en er de paarden te verzorgen en te laten rusten. Ook was er een logement aanwezig waar reizigers konden overnachten. Mijn opa en oma uit Hulsel zijn al op vrij jonge leeftijd, omstreeks 1910, overleden. Hun twee dochters bleven toen zonder ouders achter. Ons moeder was de oudste maar was nog geen 20 jaar oud toen ze wees werd. Ze wilde samen met haar zuster de herberg voortzetten maar dat werd door de Hulselse pastoor verboden omdat hij vond dat ze daar nog veel te jong voor waren.

Bovendien vond de pastoor ook dat ze niet bij hun ongetrouwde broers mochten blijven wonen. De herberg in Hulsel werd daarom verkocht en ons moeder werd zoals dat in die tijd ging, dienstmeid. Ze ging *dienen* in Reusel bij de familie Dirx die een boerderij had aan de Hoeven.

Mijn vader is geboren en getogen in de Sleutelstraat te Reusel. Hij is een zoon van Jan Janssen, in Reusel beter bekend als *Jan Geukes*. Opa en oma hadden in de Sleutelstraat een boerderij die stond aan de splitsing met de Lange Dijk. Uit de archieven blijkt dat mijn voorouders daar al in 1760 een boerenbedrijf hadden. De meeste grond hadden ze in de buurt van de boerderij, in de richting van Lange Dijk.

Vrij snel nadat ons moeder in Reusel is gaan *dienen* heeft ze mijn vader leren kennen. Hij was toen sigarenmaker bij Willekens die vooraan in de Lensheuvel een fabriek had.

Jan van Gorp, de kantoorhouder van het postkantoor, kreeg het na 1900 veel drukker.

Kee Janssen-Heesters en Gotte Pietje (Kerkhofs-Van Limpt), omstreeks 1944. Ze staan hier bij de waterput, die behoorde bij het geboortehuis van Graard Janssen aan de Wilhelminalaan. Dit huis stond tegenover de vroegere villa van dokter Snieders.

Vier kinderen van Jan Geukes Gjirt en Marie Jansen hier in de tuin van hun geboortehuis, omstreeks 1934. Het zijn v.l.n.r. Jaan, Nellie, Gerard en Sjef.

Dat kwam vooral door de groter wordende hoeveelheid post die met de tram meekwam. In 1910 kreeg mijn vader van zijn werkgever Willekens toestemming om twee uur per dag op het postkantoor te gaan helpen. Het postkantoor stond in die tijd op de hoek van de Molenstraat en de Hoofdstraat, de huidige Wilhelminalaan, daar waar nu de Saloon is. Vermoedelijk heeft hij ons moeder ontmoet tijdens de postbezorging. Na een korte verkering zijn ze op 5 mei 1916 getrouwd. Mijn ouders hebben gewoond aan de Hoofdstraat, tegenover de villa van dokter Snieders. Ze woonden daar in het middelste huis van een rij van drie woningen. Het was een erg oud huis met een grote tuin erachter. In dit huis zijn tussen 1918 en 1932 mijn broers en zusters geboren. Achtereenvolgens waren dat ons Jaan, onze Harrie, onze Jan, onze Sjef, ik, ons Nel en tenslotte onze Wil. Ook twee weesmeisjes, te weten Pieta en Koos Verhoeven, de kinderen van een zuster van onze pa, zijn in ons gezin opgegroeid. Hierna hadden mijn ouders hun negental compleet. Nog goed weet ik dat in die tuin een enorme kersenboom stond waar we in konden klimmen en waar heel lekkere kersen aankwamen. Achter de tuin door liep een pad dat uitkwam in de Denestraat bij een oude boerderij die de Deneburcht werd genoemd. In de Deneburcht woonde tante Go, een zuster van ons moeder en ome Kees van Hoof.

Lagere schooltijd

Van de tijd dat ik naar de bewaarschool van de nonnekes ging weet ik nog dat de klok van de Reuselse kerk, die tegenover de speelplaats stond, mijn belangstelling trok. In die tijd heb ik met behulp van die kerkklok, de klok geleerd.

In die tijd waren mijn speelvriendjes onder andere Peter, Wil en Jan van Dooren van café de Linde, nu café de Wekker. Bij hen werd er

Drie in het pak gestoken Reuselse tieners tijdens de oorlogsjaren. Het zijn v.l.n.r. Niek van Petere (van de Borne), Graard Janssen en Janus van Petere. Op de achtergrond het huis van Aoie Kiske (Lavrijsen). In 1944 werd dat huis geheel verwoest door een ontploffing van een kar met landmijnen waarbij doden en gewonden vielen.

In de tuin van het geboortehuis van Graard had zijn vader, omstreeks 1930, een 'biehal'. Aan de linkerkant staan moeder Marie met haar dochter Jaan en het door haar opgevoede weeskind Koos. Rechts staan de 'mannen', te weten vader met zoon Graard op de arm en v.l.n.r. Jan, Sjef en Harrie.

dikwijls gevoetbald. Als de dag van gisteren weet ik nog dat op een keer Peter van Dooren tijdens het voetballen achter de bal aan ging die over de straat rolde. We zagen tot onze ontsteltenis dat hij werd doodgereden door een voorbij komende auto. Het was verschrikkelijk en het heeft een heel grote indruk op mij gemaakt, vertelt Graard gemeend.

Van de fraters van de lagere school mochten we na schooltijd onderweg niet blijven rondhangen. Wat niet mocht vonden we juist leuk en daarom beklommen we dikwijls het pakhuis van de Boerenbond dat bij de Mariaschool van de meisjes stond. Samen met mijn vriendjes Sjarel en *Péer Rat* (Gevers), Niek en Janus van *Petere* (van de Borne) en Jan Duijvelaar klommen we wel eens boven op het dak. Via het trapje van het losbordes en het gebouwtje waar de *waog* stond konden we het dak bereiken. Boven op het pakhuis staan vonden we stoer, zeker als er ook nog wat meisjes in de buurt waren. Klimmen ging me vroeger heel goed af. Mijn vader zei later wel eens: "*Onze Graard was vruuger, toen ie kléén was, un hil, hél ménneke.*"

Jongeman Graard Janssen, omstreeks 1948. Deze foto heeft tijdens de twee jaar dat Graard in Nederlands Indië zijn militaire dienstplicht vervulde op het nachtkastje gestaan van zijn vriendin Francien Steemans uit Arendonk. Graard en Francien zijn nu al meer dan 55 jaar samen.

Na schooltijd gingen we regelmatig naar de *stroom*, die voorbij de Denestraat onder de weg doorliep. We gingen er visjes vangen of door de duiker kruipen onder de weg door. Ravotten bij de Deneburcht van tante Go en ome Kees van Hoof deden we ook graag. Het waren heel *zochte* mensen waar we veel van mochten.

Een andere geliefde speelplek was *'t Weijerke*, een vuilstortplaats aan de splitsing van de Denestraat en de toenmalige Hoofdstaat. We zochten daar naar snuisterijen. Meestal vonden we er niet veel omdat de Reuselse mensen niet veel bruikbaar weggooiden. Op een keer echter, vond Toontje Dirx van de

Hoeven er een suikerlepeltje, waar hij triomfantelijk mee rondzwaaide. Vanaf dat moment kreeg hij prompt de bijnaam, 't Suikerlepeltje, die hij altijd gehouden heeft. Ja, een bijnaam had je in Reusel zo te pakken, lacht Graard.

Op een keer stond er in de vest van de pastoorstuin heel weinig water. Sjarel Rat (Gevers) en ik zagen dat er veel vis in zat die zo voor het grijpen was. Bij Sjarel thuis werd een wasketel gehaald die we samen vulden met vis. Jan Bommezijn, die in buurt van de vest woonde, had onze 'heiligschennis' gezien en vond het zijn Reuselse plicht de politie in te schakelen. Terwijl we bij Sjarel Rat thuis in de Bakkerstraat, aan het overleggen waren, wat we met de vissen *aan moesten*, stapte de politie al binnen. Voor straf moesten we de vissen terug gaan zetten. Sjarel pakte de wasketel die maar een oor had aan dat oor vast. Voor mij bleef er niets anders over dan mijn vingers onder de rand van de zware wasketel te zetten. Aangespoord door de politieagent droegen we zo de wasketel naar de vest terug. Mijn vingertoppen deden veel pijn en werden helemaal blauw. Bovendien moesten we ook nog een dag in het *gevang* van het politiebureau gaan zitten. Het politiebureau stond aan 't *Binnenpédje* bij de fraterschool in de Schoolstraat. In de lengterichting van 't *Binnenpédje* liep een sloot die bij het politiebureau uitkwam. Ik weet nog dat bij

die sloot ter plaatse van het politiebureau een bordje stond met de volgende tekst:

*Wie het water schuwt, warm of koud,
is vroeg versleten en vroeg oud.
Desalniettemin zitten wij in
deze sloot liever niet in.*

De Plechtige Heilige Communie heb ik gedaan in de 5de klas van de lagere school. Daarbij was het in Reusel de gewoonte te *paoren* met enkele goede vrienden. Je ging dan beurtelings deftig eten bij elkaar, wat in die tijd een hele gebeurtenis was. Ik ben *gepaord* met Jan van *Bonnekes Klos* (Daniëls), Jef van der Heijden en Jan Duijvelaar.

Cafe 't Centrum dat vader, Jan Geukes Gjirt, in 1936 bouwde. Van 1951 tot 1957 woonden Graard en zijn vrouw Francien met hun gezin aan de voorkant in het bovengedeelte van 't Centrum. De eerste deur rechts was de ingang van het voormalige postkantoor.

Lagere schoolkinderen die omstreeks 1937, een, door frater Evidius geschreven toneelstuk hebben opgevoerd. Graard Janssen is de derde geknielde jongen van links.

*Het Eerste voetbal-
elftal van Reusel
Sport, omstreeks
1955. Staand v.l.n.r.:
Sjef van der Heijden,
Jan Bakhuis
(Sanders), Toon Got
(Kerkhofs), Jos van
der Palen, Herman
Oosterwegel, Graard
Janssen en Noud
Bierings.
Knielend v.l.n.r. Jan
Pronk (van Limpt),
Niek van Petere (van
de Borne), Péér
Dijsseldonk en Cor
van der Heijden.*

Voetballen was in die tijd de enige jongens-
sport in Reusel. De meeste wedstrijden
vonden plaats op het voetbalterrein van de
fraters dat achter de speelplaats van de St.
Jozefschool lag. Ook voetballen we wel eens
tegen de jongens van het internaat van de
fraters, in Reusel ook wel de Binnenschool
genoemd. Later heb ik ook enkele jaren in
het eerste elftal van Reusel Sport gevoetbald.
Meestal was ik rechtsbinnen of midvoor in
het elftal.

Frater Suplicius heeft tientallen jaren het
knapenkoor gedirigeerd, bestaande uit
jongens van de hoogste klassen. Ook ik ben
enkele jaren bij dit koor geweest. Het trad
regelmatig op in de kerk en in de kapel van
de fraters.

Het Centrum

In 1916 wordt het losse diensverband van mijn
vader bij de post omgezet in een formele
benoeming voor twee uur per dag. De rest
van de tijd bleef hij gewoon sigarenmaker.
Na het overlijden van opa wordt de boerderij
aan de Sleutelstraat met bijbehorende grond
verdeeld onder zijn kinderen. Oorspronkelijk
wilde mijn vader aan de Sleutelstraat ook wel
grond hebben. Ons moeder zei toen: "*Wa
godde oew geld toch nor de haoi draogen.*"
Samen namen ze toen het besluit, van het
geld, midden in het centrum van Reusel, een
café te laten bouwen. Van Péérke Tops werd
de benodigde grond aangekocht. De architect
was *Gotten Frans* (Kerkhofs) en de aan-
nemers Harrie van *Graorte* (van Limpt) en
Coop Jansen. In 1936 werd het gebouw
opgeleverd en werd de wens, die ons moeder
al in 1915 had, in vervulling gebracht. Het
werd een, voor die tijd, vrij groot dorpscafé
met een grote stamtafel en grote kachel in het
midden van de zaal. De stamgasten zaten
graag rond die kachel waar het lief en leed
met elkaar gedeeld kon worden. Veel tiental-
len jaren is er vrijwel niets aan het interieur
veranderd.

Het café had voor mij zo zijn voordelen. We
hadden in die tijd al een grammofoon waarop
ik samen met Niek en Janus van *Petere*, die
thuis ook een café hadden, plaatjes draaide.

*Het gezin van Jan
Geukes Gjirt en
Marie Jansen tijdens
de trouwdag van
zoon Graard en
schoondochter
Francien op 25
september 1951.
Hun kinderen v.l.n.r.
zijn Sjef, Jaan, Jan,
Harrie, Graard,
Nellie en Wil.*

Ook voor de cafébezoekers bediende ik regelmatig de grammofoon. Op d'n duur kende ik alle teksten van de plaatjes van buiten. Ook hadden we een biljart waarop ik met mijn kameraden urenlang biljart speelde. Tijdens de kermisdagen werd er in het café volop gedanst. Na elke drie dansen moest ik dan bij de dansparen de vastgestelde vergoeding van 5 cent ophalen.

Tweede Wereldoorlog

Van het begin van de oorlog herinner ik me nog dat Duitse soldaten de sigarenfabriek van Willem II aan het plunderen waren. Haastig staken ze grote hoeveelheden sigaren in hun zakken. Dat ging er zo ruw aan toe dat de straat voor de fabriek vol sigaren lag. Samen met mijn vriendjes heb ik er, toen de Duitsers wegwaren, nog sigaren opgeraapt. Ook bij ons in 't Centrum kwamen regelmatig Duitsers. Op hun gedrag was meestal niets aan te merken. Hun rekeningen werden altijd keurig betaald.

In de oorlog ben ik drie jaar naar de Mulo, van meester van Eindhoven uit Netersel, gegaan. Ook andere Reuselse jongens waaronder Jan Duijvelaar, Jo van de Vorst. Jan van *Bonnekes Klös* gingen naar die Mulo. De lessen werden op verschillende locaties

gegeven. Zo waren er leslokalen in Bladel, in de molen van Netersel, in Hoogeloon en in Casteren. We maakten in die tijd dan ook heel wat fietskilometers.

In de oorlogsjaren waren de sigaretten op de bon. Ook in 't Centrum werden sigaretten verkocht. Op een keer had ik een pakje sigaretten in mijn zak gestoken en fietste al rokend naar de Mulo. Onderweg werd ik aangehouden door de politie. Hij bracht me terug naar Reusel om bij mijn vader melding te maken van die schokkende gebeurtenis. Dat ik er toen thuis van langs kreeg is wel duidelijk, weet Graard nog.

De vrachtboot die Graard Janssen in 1950 van het eiland Morotai, aan de evenaar, naar Batavia bracht. Deze reis van maar liefst 3000 kilometer lang, waarbij een aantal tropische eilanden werden bezocht, werd volgens Graard de mooiste reis van zijn leven.

Op het eiland Timor liepen vrouwen dikwijls met ontblote borsten. Graard Janssen ging vanaf zijn post wel eens met een open vrachtwagen naar de stad. Onderweg stapten dan regelmatig vrouwen op de vrachtwagen. Hij stond dan wel eens temidden van de vrouwenborsten. De vrouwen op de foto komen van het eiland Sumatra.

In 1950 was de oorlog in Nederlands Indië afgelopen. De Nederlandse militairen hadden toen geen dienst meer. Graard Janssen en de andere militairen hadden dan tijd genoeg om te roeien en van de prachtige natuur te genieten.

Allerlei vracht werd met de boot, waarop Graard en zijn maten in 1950 tijdens de terugreis zaten verscheept. Hier hangt een koe, die voor een van de eilanden bestemd is, in een takel.

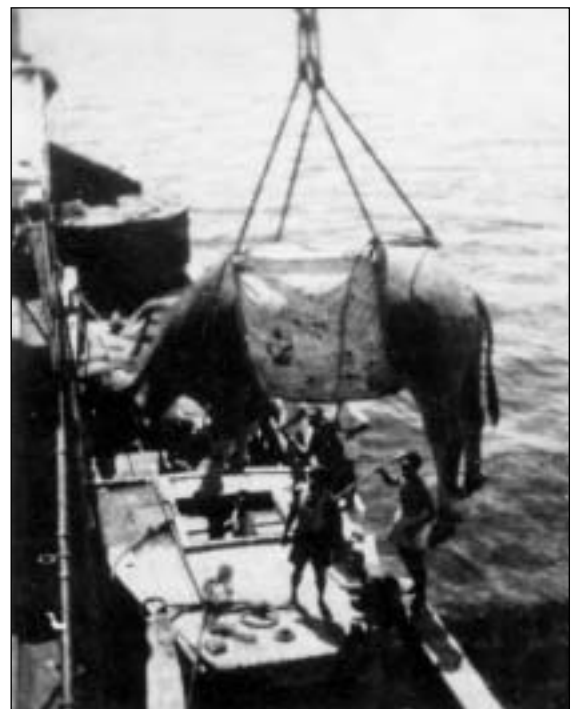
Voor mijn ouders was de oorlog een zorgelijke tijd. Onze Harrie is in mei 1940 door de Duitsers krijgsgevangen gemaakt. Gelukkig kon hij na enkele maanden weer naar huis terugkeren. Mijn broers Jan en Sjef waren ondergedoken om tewerkstelling in Duitsland te voorkomen. Na een tijd echter zijn ze door de Duitsers opgepakt. Als dwangarbeiders moesten ze gaan werken aan de Duitse verdedigingswerken aan de kust van Noord-Holland. Toen ze voor de eerste keer met verlof naar huis kwamen zijn ze opnieuw ondergedoken en gelukkig niet meer opgepakt. Mijn vader was in de oorlog wethouder in Reusel. Omdat burgemeester Schram voor de Duitsers was gevlucht, werd hij waarnemend burgemeester. Hij was zeer principieel. Toen een Duitse officier hem, met een revolver in zijn nek, beval mensen aan te wijzen om schuttersputjes te graven voor de verdediging van Reusel, weigerde hij dit. Hij stuurde ons voor de zekerheid naar mijn oom *Jan-Geukes-Willeke* (Janssen) in de Sleutelstraat. Zelf bleef hij, ondanks dreigementen hem dood te schieten, op zijn post. Om mijn vader te sparen gingen de mannen uit de buurt -met de schop in de hand- bij hem voor de deur staan om de Duitsers in de waan te laten dat hij hen had aangewezen. Over Reuselse solidariteit gesproken!

Vrij snel daarna werd het centrum van Reusel vanuit verschillende kanten beschoten met zwaar geschut. Het nonnenklooster stond in brand en het fratersklooster en de kerk lagen in puin. Mijn vader vluchtte toen, met de geldkist van het postkantoor onder zijn arm, naar de Sleutelstraat. Bij *Lankmanne Péér*

(Lavrijsen) heeft hij de kist in de grond gestopt. Weken later heeft hij het geld weer opgegraven en in Reusel aan de PTT overhandigd.

Toen wij in de Sleutelstraat aankwamen lag daar de Engelse kant van het front. Omdat ik op de Mulo wat Engels had geleerd moest ik van ons moeder aan de soldaten vragen of het er gevaarlijk was. Schuchter vroeg ik aan een soldaat, "is it dangerous here?" Hij antwoordde, "no." Toen ik dat aan m'n moeder doorgaf zei ze: "*Ziede wel gé kunt gin Engels, vraog ut mér on unne andere soldaot!*" Ik vroeg het daarom maar weer aan een andere soldaat en die zei: "*Yes, it is very dangerous here.*" Na die boodschap gingen we direct, tussen de schietende kanonnen door, verder naar het gezin van Kees-oom van Hoof dat bij de brandtoren woonde. Ook daar was het niet veilig en we zijn dwars door de Engelse linies heen naar het *Reusels kôtje* aan de grens gevlucht. Van daaruit gingen we met Engelse auto's, via de abdij van Postel, naar Eersel.

Na enkele weken konden we weer naar Reusel terugkeren. Het café had, evenals andere huizen in het centrum van Reusel, veel schade opgelopen. Met planken werd het provisorisch opgelapt en kwam het gewone leven weer langzaam op gang. We waren erg blij dat we het er allemaal goed van afgebracht hadden en met de schrik vrijgekomen waren.

Nederlands Indië

In november 1944, vlak na de verwoestende bevrijding van Reusel, ging ik naar de kweekschool in Den Bosch om schoolmeester te worden. Daarvoor moest ik naar het internaat van de fraters in die plaats. Het beviel me niet op dat internaat. Bovendien voelde ik ook niets voor de *roeping om zieltjes te vormen*, waarover in de lessen van de frater *zielkundeleraar*, dikwijls gesproken werd. Na twee jaar kweekschool ging ik daarom alvast op het postkantoor in Eindhoven werken om later mijn vader in Reusel op te kunnen volgen. Het stond voor hem vast dat ik dat zou doen omdat mijn andere drie broers kommies bij de douane waren geworden. Hij zei tegen mij: "*Het is helemaal niet erg om mij op te volgen, er zijn in Reusel maar drie misters te weten, de schoolmister, de burgemister en de postmister!*"

Vanaf die tijd ging ik met de bus elke dag naar het postkantoor van Eindhoven. Elke morgen fietsten daar de Arendonkse meisjes langs, die in de textiel fabriek van Otten werkten. Die fabriek stond toen nog aan de Wilhelminalaan, daar waar nu de meubelzaak

van Vermeulen staat. Op een van die meisjes had ik al een tijdje een oogje laten vallen. Gerrit Horsting vree al met een van die meisjes. Via het vriendinnetje van Gerrit liet ik, aan het meisje dat me wel aanstond, de groeten doen. Het bleek Francien Steemans te zijn die aan het kanaal van Arendonk woonde. Er ontstond een kennismaking met als gevolg dat we nu al meer dan 55 jaar bij elkaar zijn, lacht Graard.

In januari 1948 werd ik opgeroepen voor de militaire dienstplicht. In Breda kreeg ik een radiotelegrafistopleiding. Daar had ik al wat ervaring in doordat ik op het postkantoor in Eindhoven "morse" had geleerd. Op 16 april 1948 vertrok ik met het schip de Waterman naar Nederlands Indië waar ik radiotelegrafist werd voor het vliegverkeer. Achtereenvolgens werd ik gestationeerd in Semarang op Java, in Koepang op Timor en ten slotte op het kleine eilandje Morotai dat aan de evenaar ligt. Op Timor liepen de meisjes en vrouwen met blote borsten. Het kwam wel eens voor dat ik achterop de vrachtauto mee naar de stad ging. Onderweg stapten er dan regelmatig vrouwen op met dezelfde bestemming. Het is wel eens voorgekomen dat ik midden tussen de vrouwenborsten stond, vertelt Graard.

In Nederlands Indië heb ik nooit direct aan de gevechtshandelingen deelgenomen. In mijn gehele diensttijd heb ik in totaal drie

Het nieuwe postkantoor aan de Wilhelminalaan 84. Hier was Graard Janssen vanaf 1957 postmeester en maakte er de eerste roofoverval mee. Graard en Francien wonen hier nog steeds

Het gelukkige bruidspaar Graard Janssen en Francien Steemans, op 15 september 1951. Toen Graard in Nederlands Indië zijn dienstplicht vervulde schreven ze vele honderden brieven naar elkaar. Die brieven werden dikwijls versierd met gedroogde 'bluumkes'!

Een van de hobby's van Graard Janssen is het vervaardigen van allerlei hout-sculpturen. De modellen en vormen vindt hij grotendeels in boomwortels of oud hout dat in de vrije natuur voorkomt. Hier wel een bijzondere creatie, die Graard 'de Verleiding' noemt.

kogels verschoten en dat was ook nog tijdens de opleiding in Breda.

De locaties waar ik mijn werk als telegrafist deed waren dichtbij of aan zee. Daar aan zee, met zijn koraalriffen temidden van de prachtige natuur, had ik het goed getroffen. Ik had er alle tijd om er te roeien, zwemmen en brieven te schrijven aan Francien. Meer dan 400 brieven heb ik aan haar geschreven waarvan ik er een aantal versierde met ter plaatse geplukte gedroogde *bluumkes*. Ja, we waren romantisch, vertelt Graard.

In 1949 was de rol van Nederland in Indonesië uitgespeeld en werd de soevereiniteit overgedragen. De Nederlandse soldaten mochten naar huis, maar dat kon natuurlijk niet allemaal tegelijk. Samen met zeven anderen zat ik nog op Morotai, heel ver weg van Batavia waar de inscheping naar Nederland moest plaatsvinden. We moesten maandenlang wachten op een boot die ons van het afgelegen Morotai naar Batavia zou brengen. Eindelijk was het dan zover dat een vrachtschip ons kwam halen om naar Batavia te brengen. Het werd een prachtige reis van ongeveer 3000 kilometer. Op heel veel eilanden moest het schip laden en lossen terwijl wij dan even, soms zwemmend, het eiland konden bezoeken tot het schip weer verder voer. Het werd de mooiste reis van mijn leven, om nooit te vergeten.

Ook schilderen is Graard Janssen niet vreemd. In zijn huis zijn diverse werken van hem te vinden. Hier een zelfportret van Graard. In kleur is het schilderij nog veel mooier.

Op 23 mei 1950 betrokken we vanuit Batavia met de onder de Engelse vlag varende Griekse boot Hellenic Prince naar het vaderland. Op 21 juni 1950 kwam ik in Reusel aan. De ontvangst in Reusel was indrukwekkend. Er was een mooie ereboog gemaakt en heel de familie, buurtgenoten en Francien stonden op me te wachten. In het Centrum werd drie avonden gefeest. De dagen gingen voor mij in een roes voorbij. Op een gegeven moment heb ik toen tegen Francien gezegd dat we maar gauw zouden gaan trouwen. De volgende dag wist ik er niets meer van. Blijkbaar te diep in het glaasje gekeken, lacht Graard.

Eigen gezin

Voor mijn vertrek uit Nederlands Indië was ik al informeel benoemd tot kantoorhouder van het postkantoor in Reusel. Het postkantoor was ondertussen verplaatst naar 't Centrum, naast het café. Om mij in te leren is mijn vader nog tot zijn 68ste jaar blijven doorwerken. Dat was wel nodig omdat er immers al vijf postbestellers in dienst waren en twee telefonistes, te weten Zus en Sjan, de dochters van de vroegere kantoorhouder Jan van Gorp. Francien en ik zijn op 15 september 1951 getrouwd. We zijn gaan wonen in drie kamers

De negen kleinkinderen waar Graard en Francien heel trots op zijn, omstreeks 2000. Zittend op de bank v.l.n.r. Annabel, Boudewijn, Marleen, Geert, Hugo, Michelle en Rosalie. Achter de bank staan Charlotte en Luuk.

boven 't Centrum. Dat was wel gemakkelijk omdat de telefoon dag en nacht bezet moest zijn. Tot de bouw van het nieuwe postkantoor in 1957 zijn we daar blijven wonen. Daar zijn onze eerste drie kinderen geboren te weten Gerard, Jozef en Denise. Na de bouw van het nieuwe postkantoor, aan de Wilhelminalaan 84, zijn we meeverhuisd naar dat nieuwe kantoor. Daar zijn nog ons Marleen en Noor geboren. In dit postkantoor heb ik een eerste roofoverval meegemaakt. Onder bedreiging van een revolver moest ik de kluis openmaken waaruit door de overvaller een aanzienlijk bedrag werd meegenomen. Later is het postkantoor verplaatst naar de Lend, in de buurt van het marktplein, waar ik tot aan mijn pensioen gewerkt heb. In dat postkantoor heb ik een tweede gewapende overval meegemaakt. Twee mannen, gemaskerd met bivakmutsen, drongen laat in de middag het kantoor binnen. Samen met Francien wist ik op tijd weg te komen en me te verbergen in een ander lokaal. Ik had nog wel kans gezien het alarm in werking te zetten. Hun buit was maar beperkt doordat ze niet in de kluis konden, vertelt Graard.

Andere activiteiten

In 1961 behaalde ik bij de Katholieke Leer-
gangen in Tilburg mijn MO-akte Frans.

Graard en Francien Janssen in hun mooie tuin aan de Wilhelminalaan 84, omstreeks 1998. Het begon allemaal zo'n 56 jaar geleden toen Graard op de bus stond te wachten die naar Eindhoven ging en Francien met haar collega's vanuit Arendonk voorbij kwam fietsen op weg naar haar werk bij textielabrikant Otten

Graard was een van de initiatiefnemers van het monument 'Stenen der Zaligheden' dat te vinden is aan de Grote Cirkel te Reusel. V.l.n.r. Jaon Jansen, de bedenker van dit monument, de Reuselse burgemeester Demmers, die juist de steen 'REUSEL' heeft onthuld en Graard Janssen op de achtergrond.

Een ander initiatief van Graard Janssen is de oprichting van de stichting 'Bejaardenwoningen Reusel'. In 't Busseltje en Den Ekker zijn door de stichting maar liefst 39 bejaardenwoningen gebouwd. Hier een aantal woningen, gelegen in het mooi aangelegde Busseltje, op 18 december 2004.

Vanaf die tijd gaf ik regelmatig Franse les. Vooral jonge vrouwen kwamen naar de lessen die bij mij in huis werden gegeven. Van hen hoorde ik dat er in Reusel behoefte was aan kinderopvang. Samen met mevrouw Wolfs uit de Schoolstraat en andere vrouwen heb ik het initiatief genomen om in Reusel kinderopvang te krijgen. Op de oprichtingsvergadering waren maar liefst 50 vrouwen aanwezig. Uit dit initiatief is de huidige kinderopvang ontstaan.

Samen met Hein Horsting en Wim van Gompel heb ik in 1974 het initiatief genomen tot de oprichting van de Heemkunde Werkgroep Reusel. Na de oprichting ben ik er jarenlang voorzitter van geweest. In 1989 heb ik het boek 'Dorp en Dessa' geschreven, een verhaal van de Reuselse jongens-soldaten in de vrijheidsstrijd van Indonesië 1945-1951. Het boek is door de Heemkunde Werkgroep uitgegeven. Voor het heemkundebblad "De Schééper", dat meer dan 1000 abonnees telt, schrijf ik nog regelmatig artikelen.

Slot

Behalve door bovengenoemde activiteiten en door zijn beroep als kantoorhouder van het postkantoor, temidden van de Reuselse gemeenschap, is Graard dienstbaar geweest op tal van gebieden. Vanaf 1950 was hij 25 jaar bestuurslid van de Reuselse Harmonie, waarvan een groot aantal jaren als penningmeester. Omstreeks 1967 heeft hij het initiatief genomen voor de oprichting van de stichting "Bejaardenwoningen Reusel", wat heeft geresulteerd in de bouw van 35 bejaardenwoningen in 't Busseltje en 4 in Den Ekker. Van deze stichting is hij 25 jaar bestuurslid geweest. In 1970 was hij een van

Graad en Francien Janssen temidden van hun kinderen, kleinkinderen en aangetrouwden, omstreeks 2000.

de oprichters van de politieke partij ROEP 70, die later is opgegaan in de Partij van den Arbeid. In datzelfde jaar is hij samen met anderen gestart met de oprichting van de openbare bibliotheek in Reusel. Hij is heel even bestuurslid geweest van de Bladelse scholengemeenschap Pius X. Ook was hij een van de oprichters van de Openbare School te Reusel.

Enkele jaren geleden heeft hij samen met Joan Jansen en enkele anderen, namens de Heemkunde Werkgroep Reusel, het stenenmonument de "Acht Zaligheden" gerealiseerd. Het monument is te vinden is aan de Grote Cirkel te Reusel. Dit zelfde geldt ook voor het in het vorige jaar gerealiseerde project "De Januskop", naar een idee van Jan van de Grote (Lavrijsen). Het is een mooi gemaakt beeld dat de scheiding van de stroomgebieden van de Maas en de Schelde symboliseert. Het is gemaakt door kunstenaar mevrouw Kronenburg uit Hooge Mierde en is te vinden aan de Kleine Cirkel.

In zijn huis is een grote verzameling van eigengemaakte houten sculpturen van wezens te bewonderen waar hij nog wekelijks aan

werkt. Daarom en om nog veel meer redenen mag Graard van *Jan-Geukes-Gjirt* een echte Reuselnaar genoemd worden.

Tijdens hun gouden bruiloft op 15 september 2001 worden Graard en Francien Janssen door hun kinderen, vrienden en kennissen in de bloemetjes gezet. Natuurlijk vond het feest plaats in 't Centrum, waar eens Francien stond te wachten op Graard, die meer dan twee jaar het vaderland had moeten dienen in Nederlands Indië. Zij had meer dan twee jaar op hem gewacht en vond zijn thuiskomst toentertijd heel spannend.